

Η Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την ΕΚΕ

Σε μία εποχή όπου πιεστικά προβλήματα όπως η καταστροφή του περιβάλλοντος, η φτώχεια, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αναζητούν επιτακτικά λύσεις, οι εταιρείες αλλά και οι κυβερνήσεις οφείλουν να αναλάβουν την ευθύνη που τους αναλογεί και να μεγιστοποιήσουν την κοινωνική τους αξία. Σε αυτό το πνεύμα, η νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την ΕΚΕ, ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στην υπόθεση της Αειφορίας, σκιαγραφώντας ένα εναργές και αρμονικό πλαίσιο δράσης των επιχειρήσεων, των κυβερνήσεων και άλλων συμμετόχων (stakeholders) με στόχο τη διασφάλιση της ευημερίας.

Άρθρο του
ΜΙΧΑΛΗ ΣΠΑΝΟΥ,
Διευθύνοντα εταίρου EuroCharity

Μέχρι πρότινος, η ασάφεια που χαρακτήριζε μια πολιτική δέσμευση των εταιρειών έδινε λευκές επιταγές, με αποτέλεσμα η ΕΚΕ να μην χαιρεί ενός κοινά αποδεκτού ορισμού αλλά και ανάλογων πράξεων.

Η ανανεωμένη στρατηγική που προτίθεται να υιοθετήσει για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) την περίοδο 2011-2014 COM/2011/0681 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παρουσίασε πρόσφατα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, είναι ένα θετικό και ελπιδοφόρο βήμα για την προώθηση και υιοθέτηση της ΕΚΕ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και για την αντιμετώπιση των εκτεταμένων δημοσιονομικών συνεπειών της οικονομικής κρίσης, αποδεικνύοντας την ωριμότητα της έννοιας στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη στρατηγική, η Κομισιόν υιοθετεί ένα νέο και απλούστερο ορισμό της ΕΚΕ ως "η ευθύνη των επιχειρήσεων για τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους στην κοινωνία".

Συγκεκριμένα, οι εταιρείες καλούνται να καθιερώσουν μια μακροχρόνια στρατηγική ΕΚΕ και να μετριάσουν τυχόν αρνητικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους, διενεργώντας μεταξύ άλλων μετρήσεις κινδύνων, ειδικά στην εφοδιαστική τους αλυσίδα.

Βασικά σημεία

Η νέα στρατηγική της Ε.Ε. περιλαμβάνει τόσο ενέργειες που θα αναλάβει η ίδια, όσο και προτροπές προς τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, τις εθνικές κυβερνήσεις, τους επενδυτές αλλά και άλλους συμμετόχους (stakeholders). Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι είναι οι εξής:

► **Η διάδοση και προβολή των πρακτικών ΕΚΕ:** μέσω της δημόσιας αναγνώρισης στις ενέργειες που λαμβάνουν οι εταιρείες προς αυτήν την κατεύθυνση. Η Επιτροπή στηριζόμενη σε καλές πρακτικές ΕΚΕ που εφαρμόζουν οι εταιρείες σε κράτη-μέλη της, θα ενισχύσει τον συμβουλευτικό της ρόλο για τη στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής στρατηγικής 2020. Συγκεκριμένα, θα προωθηθεί ο διάλογος μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε τομείς όπως η απασχόληση, το δημογραφικό, οι προκλήσεις στον χώρο εργασίας και θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιχειρηματική δεοντολογία και ευθύνη στον τομέα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Τα αποτελέσματα αυτού του διαλόγου θα αξιολογηθούν μέχρι το τέλος του 2012 και θα αποτελούν οδηγό για μελλοντικές ενέργειες της Ε.Ε. Αναλυτικά, η Κομισιόν σκοπεύει να δημιουργήσει μέσα στο 2013 μια πλατφόρμα ΕΚΕ σε διάφορους τομείς της αγοράς, ώστε όλοι οι κοι-

νωνικοί εταίροι να δεσμευθούν δημόσια σχετικά με θέματα ΕΚΕ, ελέγχοντας την πρόοδο αυτών των δεσμεύσεων.

Επίσης, το 2012 θα καθιερωθεί ένα νέο βραβείο για την επιβράβευση συνεργιών μεταξύ εταιρειών και άλλων κοινωνικών εταίρων σε θέματα ΕΚΕ.

► **Η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις εταιρείες:** με την καταπολέμηση της παραπλανητικής διαφήμισης σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις προϊόντων, στο πλαίσιο επικείμενης (2012) Οδηγίας για τις Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές (Unfair Commercial Practices Directive). Επιπλέον θα αρχίσει διάλογος μεταξύ εταιρειών και των άλλων κοινωνικών εταίρων σχετικά με τον ρόλο των επιχειρήσεων στον 21ο αιώνα (μέσω ερευνών) με στόχο μια αμοιβαία κατανόηση.

► **Η βελτίωση των αυτο-ελεγκτικών και αυτό-ρυθμιστικών μηχανισμών:** με το ξεκίνημα, εντός του 2012, διαδικασίας διαμόρφωσης ενός κώδικα καλών πρακτικών μεταξύ εταιρειών και κοινωνικών εταίρων.

► **Η ενίσχυση των επιβραβεύσεων για δράσεις ΕΚΕ:** μέσω της υιοθέτησης πολιτικών στον τομέα της κατανάλωσης (επαναδιαπραγμάτευση του Sustainable Consumption and Production Plan), των δημοσίων προμηθειών (διευκόλυνση στην ενσωμάτωση κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων) και των επενδύσεων (ρυθμιστικές προτάσεις για διαφάνεια στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, απαιτώντας από επενδυτικούς οργανισμούς να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τυχόν κανόνες και κριτήρια επιχειρηματικής υπευθυνότητας και ηθικής που εφαρμόζουν).

► **Η βελτίωση των πληροφοριών που παρέχονται μέσα από τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς απολογισμούς:** μέσω μιας νομοθετικής πρότασης για τη διαφάνεια αυτών των πληροφοριών.

Η παρότρυνση των εταιρειών να μετρούν και να καταγράφουν την περιβαλλοντική τους απόδοση με μια κοινή μεθοδολογία.

► **Η περαιτέρω προώθηση της ΕΚΕ στην εκπαίδευση, στην έρευνα και την επιμόρφωση:** ενισχύοντας οικονομικά προσπάθειες για διάδοσή τους και ξεκινώντας το 2012 εκστρατεία ευαισθητοποίησης σε επαγγελματίες και εκπαιδευτικούς.

► **Η έμφαση στη σημασία των εθνικών στρατηγικών ΕΚΕ:** δημιουργώντας από κοινού με τις χώρες-μέλη έναν αναθεωρημένο μηχανισμό εθνικών στρατηγικών ΕΚΕ (τα μέλη θα πρέπει να επικαιροποιήσουν ως τα μέσα του 2012 τα εθνικά τους σχέδια στο πλαίσιο του Europe 2020).

► **Η ευθυγράμμιση ευρωπαϊκής και διεθνούς διάστασης σε θέματα ΕΚΕ:** παρακολουθώντας τις δεσμεύσεις των ευρωπαϊκών εταιρειών. Συγκεκριμένα, η Ε.Ε. προσκαλεί τις μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες να δεσμευθούν ότι μέχρι το 2014 θα εντάξουν στις στρατηγικές τους πρακτικές ένα από τα διεθνή πλαίσια όπως UN Global Compact, τις οδηγίες του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές εταιρείες ή τα κριτήρια του ISO 26000, καθώς επίσης και να σεβαστούν την τριμερή διακήρυξη του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO).

Επιπλέον, μετά από διαπραγμάτευση με τις εταιρείες, η Ε.Ε. θα συντάξει μέσα στο 2012 μια αναφορά με κατευθυντήριες γραμμές για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με βάση τις οδηγίες του ΟΗΕ και θα προτρέψει τα κράτη-μέλη να δημιουργήσουν εθνικές στρατηγικές για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τέλος, η Ε.Ε. θα επιδιώξει τον ενστερνισμό των αξιών της ΕΚΕ από όσες χώρες επιθυμούν να γίνουν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η νέα στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ΕΚΕ για την επόμενη τριετία, αποτελεί κρίσιμο βήμα στην προσπάθεια διαμόρφωσης ενός ισότιμου, διαφανούς, αποτελεσματικού και ισόρροπου πλαισίου προώθησης, υιοθέτησης, ενσωμάτωσης αλλά και παρακολούθησης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Integrated reporting ενόψει

Η Ευρωπαϊκή προσπάθεια ενδυνάμωσης και προαγωγής της έννοιας της ΕΚΕ δεν σταματάει όμως εκεί. Νέα δεδομένα αναμένεται να φέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη μη-χρηματοοικονομική λογοδοσία των επιχειρήσεων μέσα από τη νέα Οδηγία 2011/0308 (COD). Η προτεινόμενη Οδηγία αφορά στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών. Σύμφωνα με αυτή, οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να περιορίζονται στις οικονομικές πτυχές των εργασιών τους, αλλά πρέπει να γίνεται ανάλυση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών των εργασιών για την κατανόηση της θέσης της επιχείρησης. Μέχρι σήμερα οι Κοινωνικοί Απολογισμοί των εταιρειών καλύπτουν την ανάγκη της δημόσιας διάθεσης περιβαλλοντικών και κοινωνικών στοιχείων, όμως σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία αυτά πρέπει να ενσωματωθούν στις οικονομικές εκθέσεις, ανοίγοντας έτσι το δρόμο στη νέα παγκόσμια τάση του ενοποιημένου απολογισμού.

Αναμφισβήτητη η νέα στρατηγική για την ΕΚΕ διαπνέεται από φιλοδοξία, τόλμη και αποφασιστικότητα. Μπορεί οι ευρωπαϊκές προθέσεις να είναι καλές, ωστόσο προβληματισμός υπάρχει σχετικά με την αποδοχή της νέας στρατηγικής από τις εταιρείες, δεδομένου ότι όλα τα χρόνια η υπευθυνότητα επιτυγχανόταν σε εθελοντική βάση και η προτεινόμενη στρατηγική ενδέχεται να "σκοντάψει" στην εταιρική αβελτηρία.

Όσον αφορά στην Ελλάδα, η ανανεωμένη στρατηγική μπορεί να δώσει το "φιλί της ζωής" στη χώρα που βιώνει μία πρωτόγνωρη κρίση αναξιοπιστίας, μέσα από την παροχή ευκαιριών για πολιτική, επιχειρηματική αλλά και εθνική ανάταξη.